

VASTAUS 8.3.2022

M 21/55937

ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS

Maaoykeus

Teknobulevardi 3-5 E

PL 77

01511 VANTAA

s-posti: ita-uusimaa.maaoykeus.ko@oykeus.fi

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys
c/o puheenjohtaja Matti Nummelin
osoite: Parantolankatu 30 A 23
puhelin: 0400 802 556
s-posti: matti.nummelin@gmail.com

VASTAUS MAAOIKEUDELLE

Maaoykeus on 2.2.2022 lähettämässään vastauspyynnössä M 21/55937 varannut Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistykselle (jatkossa ympäristönsuojeluyhdistys) tilaisuuden antaa vastaus NCC Industry Oy:n (jatkossa NCC) yksityistietoimitusta (viite 2006-211005) koskevan valituksen johdosta.

Tarkoituksenmukaisuus ja ympäristölle aiheutuva haitta

Tieoykeus on perustettava yksityistielain 4§:n 2 momentin perusteella mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja niin että tiestä tai sen käyttämisestä ei aiheudu ympäristölle tarpeetonta haittaa

NCC perustelee ympäristölle aiheutuvan haitan vähäisyyttä Vaasan hallinto-oykeuden ympäristöluparatkaisulla väittäen, että tässä yhteydessä hallinto-oykeus olisi jo ratkaisut sen, että haettavasta reitistä ei aiheutuisi myöskään yksityistielain 4§:n 2 momentissa tarkoitettua haittaa. Vaasan hallinto-oykeuden päätöksessä kuitenkin todetaan, että asia tulee vielä ratkaista erikseen valituskelpoisella päätöksellä. Asia ei siis ole ympäristönsuojelulainkaan perusteella lopullisesti ratkaistu, vaikka NCC antaa näin ymmärtää, vaan se on jätetty vielä avoimeksi ja erikseen tehtävällä valituskelpoisella päätöksellä ratkaistavaksi.

Ympäristönsuojeluyhdistys korostaa, että kylän läpi kulkeva rekkaliikenne on hankkeen merkittävin ympäristöhaitta, joten yksityistietoimitus on tästä johtuen suoritettava erityisen perusteellisesti. Näin on tehtykin eikä mielestämme kyseiselle NCC:n valitukselle ole mitään

perustetta. Ympäristö- ja maa-ainestenottolupaprosessit ovat huomattavasti perusteellisempia prosesseja, mutta niiden ongelmana on, ettei niissä ole pystytty ottamaan huomioon murskausaineksen kuljetuksen tuottamaa ympäristöhaittaa. Yksityistietoimitus on prosessina kevyempi, mutta tässä hankkeessa aivan keskeinen ympäristönäkökulmien kannalta. Ympäristönsuojeluyhdistyksen tavoite on varsinaisen luonnonsuojelun lisäksi edistää hyvinkääläisten mahdollisuutta asua ja elää kulttuuri- ja luonnonarvoilta merkityksellisessä ympäristössä ja kehittää asumisympäristöään näistä tärkeistä näkökulmista. Yhden toimijan kuten tässä NCC:n tavoitteet menevät erittäin pahasti ristiin muiden tällä alueella toimivien tavoitteiden kanssa ja vaikuttavat merkittävästi näiden muiden ympäristönsuojeluyhdistyksen näkökulmasta merkittävien toimijoiden nykyistä ja tulevaa toimintaa. Lisäksi NCC:n liiketoiminnassa ei ole kyse yhteiskunnan kannalta niin merkittävästä toiminnasta, että sillä perusteella voisi katsoa muiden arvojen huomiotta jättämisen perustelluksi.

Ympäristönsuojeluyhdistyksen mielestä myös Mäntsälän kunnan alueella kulkeva tievaihtoehto on ongelmallinen. Tie tulisi kulkemaan laajan yhtenäisen metsäalueen läpi ja tällaisten uusien tienlinjausta rakentaminen Uudellamaalla on mielestämme perusteltua vain yhteiskunnallisesti erityisten merkittävien hankkeiden kohdalla. Maa-ainesten louhiminen olisi suunniteltava yhteiskunnan kannalta tarkoin, eikä jätettävä yksityisten toimijoiden liikeideoiden varaan.

Liikenneturvallisuus ja siihen liittyvä ympäristöpilaamisriski

Pyydämme tarkistamaan, missä yksityisen ja yleisen tien raja kulkee. Meidän tietojemme mukaan yksityistie kulkisi vaarallisessa Keravanjoen notkossa. Tässä tapauksessa mielestämme on aivan selvää, että yksityistielain 4§:n 2 momentin haitta toteutuu. Lisääntyvästä rekkaliikenteestä johtuen onnettomuusriski kasvaa. Kaatuneesta rekasta ja mahdollisesta öljyn valumisesta aiheutuva ympäristöpilaantuminen on mahdollista ja se kohdistuisi arvokkaaseen luontokohteeseen (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, Natura-alue, lisäksi kaupunki on arvioinut Keravanjoen paikallisesti merkittäväksi luontokohteeksi. Alueella on myös Keravanjoen rantaan ulottuva luonnonsuojelualue).

Tieoikeuden perustaminen Kaukasten kylän kautta johtaisi myös ihmisten kannalta liikenneturvallisuuden vaarantumiseen kylän läpi kulkevalla tiestöllä. Keravanjoen ylittävä tie on erittäin kapea, jyrkkärinteinen ja kaartuu sen verran, ettei näkyvyyttä joen toiselle puolelle ole. Kanjonin ylittävä tie aiheuttaa ongelmia jo nykyiselle liikenteelle, kun nykyiset harvatkin raskaat ajoneuvot ovat toistuvasti jumissa notkossa, kun ne eivät mahdu tiellä kunnolla kohtaamaan. Kyläläiset käyttävät tietä ulkoiluun ja sitä käyttävät kylän koululaiset kulkiessaan bussipysäkille. Tiellä liikkuu paljon jalankulkijoita, joukossa lapsia, pyöräilijöitä, koiranulkoiluttajia, ratsastajia sekä myös päihde- ja mielenterveyskuntoutujia. Tähän viittaa myös Hyvinkään kaupunginhallitus lausunnossaan 3.12.2007 (liitteenä). Yksityistielain mukaan tieoikeutta ei saa perustaa, jos siitä voisi aiheutua huomattavaa liikenneturvallisuuden vaarantumista.

NCC:n esittämä nykyinen raskaan liikenteen määrä ei vastaa todellisuutta. Tilastoja on mitä ilmeisimmin tulkittu väärin suurimman osan liikenteestä (mukaan lukien raskaaksi liikenteeksi tilastoituvat paikallisliikenteen linja-autot) kääntyessä ennen Keravanjoen ylitystä pohjoiseen Myllykylän suuntaan.

Tämän perusteella NCC:n väite, ettei raskas liikenne lisääntyisi oleellisesti sekä Keravajoen kanjonin ylittävällä tiellä ja Kiviston tien alussa on täysin väärä ja johtopäätökset turvallisuuden, aiheutuvan haitan ja häiriön sekä pölyn, melun ja tärinän sekä onnettomuusriskin lisääntymisen osalta myös ympäristöpilaantumisen osalta ovat täysin väärä.

Yksityistielain mukaan tieoikeutta ei saa perustaa, jos siitä voisi aiheutua huomattavaa liikenneturvallisuuden vaarantumista.

Ympäristön kulttuuriarvojen vähentyminen, kaavoitus ja luonnon turmeltuminen

Kaukasten kylä on Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa todettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Hankkeesta syntyvä rekkaliikenne vaikuttaisi erittäin merkittävästi koko alueeseen. Kyse ei ole vain aivan tien vieressä olevasta asutuksesta, vaan koko kylän rauhallisesta miljööstä, mikä pilaantuisi massiivisen rekkaliikenteen takia.

Seuraavassa perusteluja, miten kylän kulttuuriympäristöä on arvioitu eri selvityksissä:

Kaavakartta:

https://www.uudenmaanliitto.fi/files/20287/Kaavakartta_Uudenmaan_4.vaihemaakuntakaava_hyvaksytty.pdf

Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskee seuraava suunnittelumääräys: *”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on otettava huomioon maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen. Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa.”*

https://www.uudenmaanliitto.fi/files/20291/Merkinnat_ja_maaraykset_Uudenmaan_4.vaihemaakuntakaava_hyvaksytty.pdf

Maakuntakaavoituksen taustaselvityksessä todetaan Kaukasten kylän osalta seuraavaa:

”Kaukasten alueella oli jo 1700-luvulla myllyjä ja 1800-luvun loppupuolella kosken rannalla toimi lyhyen aikaa rullatehdas. Samalle paikalle perustettiin 1900-luvun alussa vanutehdas, joka toimi alueella 1980-luvulle. Alueen rakennuskanta on pääosin 1930-1950-luvuilta, vaikka jonkin verran myös 1900-luvun vaihteen rakennuskantaa on säilynyt. Koskiympäristön topografialtaan vaihtelevat maisemat ovat dramaattisuudessaan hienot.”

http://www.uudenmaanliitto.fi/files/6309/Missa_maat_on_mainiommat_E114.pdf

Kaavaselostuksessa käsitellään kulttuuriympäristöjen huomiointia ja niiden vaatimia selvityksiä laajasti. Kaavaselostuksessa (sivu 110) todetaan mm. merkinnän vaikutuksesta seuraavaa:

”Vaikutukset liikenteeseen ja yhdyskuntahuoltoon

Kulttuuriympäristön säilyttämis- ja vaalimistavoitteet voivat vaikuttaa uusien tiehankkeiden toteuttamiseen sekä vanhojen tieyhteyksien muutostarpeisiin.

...

Kulttuuriympäristöt saattavat asettaa reunaehtoja ja rajoitteita yhdyskuntahuollon rakenteiden kuten esimerkiksi tuulivoimaloiden ja sähkösiirtoverkkojen sijoittumiselle.”

[https://www.uudenmaanliitto.fi/files/20292/Selostus_4._vaihemaakuntakaava_\(A43-2017\).pdf](https://www.uudenmaanliitto.fi/files/20292/Selostus_4._vaihemaakuntakaava_(A43-2017).pdf)

Uudenmaan liiton asiassa 21.5.2007 antamassa lausunnossa todetaan:

”Ottotoiminta ei saa heijastusvaikutuksillaan vaarantaa Kaukasten kylän kehittämisedellytyksiä eikä heikentää asukkaiden asumisviihtyvyyttä.”

Kylän arvokas miljöö on poikanut myös elävää nykykulttuuria. Vuodesta 2017 järjestetty Kaukas Elofolk ammentaa vetovoimansa juuri kulttuurihistoriasta ja luonnon arvoista ja siitä on kehittynyt vuosien mittaan yksi merkittävä kulttuuritapahtuma Hyvinkäällä. Tässä yksi esimerkki siitä, minkälaisesta alueesta on kyse. Rekkaliikenne ei sovi tällaiseen ympäristöön.

Kaavoitus

Yksityistielain perusteluissa todetaan, että tieoikeutta ei saisi perustaa niin, että se saattaisi vaikeuttaa asemakaavan toteuttamista. Oikeusvaikutteinen yleiskaava vastaa vaikutuksiltaan asemakaavaa. Yksityistielain perusteluissa todetaan myös, että suunnittelutarvealue on rinnastettava oikeusvaikutteisiin asemakaava -alueisiin. Kaukasten kylän alue on Hyvinkään kaupungin 6.3.2017 voimaan tulleen rakennusjärjestyksen 27 §:ssä todettu suunnittelutarvealueeksi.

Kaukasten kylä sisältyy voimassa olevaan Palopuron-Ridasjärven osayleiskaavaan.

Kaavaselostus löytyy Hyvinkään kaupungin sivuilta:

<https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/palopuron-ridasjarven-osayleiskaava/pal-rid-oyk-maaraykset.pdf>

Yleiskaavan kaavakartta löytyy Hyvinkään kaupungin sivuilta:

https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/palopuron-ridasjarven-osayleiskaava/palridkaava_2016.pdf

NCC:n vaatima tieoikeus kulkisi kyläkeskuksen alueen (AT) kautta. Kaavamääräyksessä kyläkeskuksen alueesta todetaan:

”Alueelle saa sijoittaa asuntoja, kyläkeskusta tai sitä ympäröivää asutusta palvelevia palveluja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, sekä yksikerroksisia talousrakennuksia.”

Asumiseen kehitettävä alue ja tämän kaltainen raskas liikenne eivät ole sovitettavissa yhteen.

Lisäksi NCC:n hakema tieoikeus kulkisi osayleiskaavassa osoitetun vedenhankinnalle tärkeän pohjavesialueen (pv-1) kautta. NCC:n hakema tieoikeus sivuaisi lisäksi sr -alueen rajaa (alue, jossa rakennettu ympäristönkuva säilytetään). Sr-alueen osalta kaavamääräyksessä viitataan maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n, jonka perusteella on kielletty rakentamasta tai suorittamasta muita toimenpiteitä siten, että sr-alueen kulttuurihistorialliset tai rakennustaiteelliset arvot heikkenevät.

Muita ympäristönäkökuilma

Keravanjoen kanjoni on luontoarvoiltaan erittäin arvokas. Kanjonissa saalistavat useat lepakkolajit, jotka elävät kylän vanhassa rakennuskannassa ja mm. liito-oravien kulkureitti kulkee kanjonissa tien yli. Lisääntyvä raskas liikenne ja sen aiheuttama melu, pöly ja tärinä tulisivat oleellisesti heikentämään kylän alueen luontoarvoja. Kylässä on myös suosittu luontopolku, joka esittelee paitsi Keravanjoen varren luontoa, niin myös Kylän historiaa ja vanhaa rakennuskantaa. Luontopolku kulkee lähimmillään alle 150 m päässä NCC:n hakemasta tieoikeudesta. Yksityistielain mukaan tieoikeutta ei myöskään saa perustaa, jos siitä voisi aiheutua luonnon turmeltumista tai ympäristön kulttuuriarvojen vähentymistä taikka muu niihin verrattava yleisen edun loukkaus (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, Natura-alue, lisäksi kaupunki on arvioinut Keravanjoen paikallisesti merkittäväksi luontokohteeksi. Alueella on myös Keravanjoen rantaan ulottuva luonnonsuojelualue).

Tieoikeuden myöntäminen Kaukasten kylän kautta kulkevana ja Kaukasten kylässä olevan pohjavesialueen kautta kulkevana heikentäisi pohjaveden laatua mm. pölynsidonnessa käytettävän suolan takia.

Hyvinkään kaupunginhallituksen 3.12.2007 lausunto (erillinen liite)

Hyvinkään kaupungin tekninen lautakunta ja kaupunginhallitus ovat tietoisuudesta koskevassa, 3.12.2007 antamassaan lausunnossa tiivistäneen erittäin hyvin sen, että edellytyksiä NCC:n hakeman tieoikeuden antamiselle ei ole olemassa:

”Kaukasten kylä on muodostunut tehtaan ympärille ja alue on kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas. Kylän läpi paikoin syvässäkin kanjonissa virtaava Keravanjoki ja siihen laskevat sivu-uomat ovat kylämaisemassa selvästi näkyvä piirre. Osayleiskaavassa on pyritty säilyttämään teollisuuslaitoksen ympärille syntyneen kylän tiivis luonne. Kaukasten kylän kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot vaarantuvat, mikäli alueen tiestöä parannetaan vastaamaan läpiajavan rekkaliikenteen tarpeita. Kylärakenteen tiiviyden vuoksi tielle ei ole mahdollista toteuttaa liikenneturvallisuuden edellyttämää kevyen liikenteen väylää.

Kaukasten kylä on rakentunut Keravanjoen ranta-alueille. Joki kulkee syvässä kanjonissa ja alueen maaperä on savea. Lisääntyvän raskaan liikenteen aiheuttaman tärinän vaikutukset rakennuksiin tulee selvittää ennen haetun tieyhteyden toteuttamista. Kaukasten kylässä useat talot sijoittuvat aivan tiestön varteen ja kiinteistöille aiheutuu kohtuutonta haittaa, mikäli kiviainesten kuljetukset ohjataan kulkemaan kyläalueen kautta.

Mikäli tieyhteys louhosalueelle toteutetaan, on liikenneturvallisuuden kannalta parempi johtaa liikenne louhokselta suoraan valtatielle 25, jolloin ei tarvitsisi kulkea lainkaan Kaukasten kylän kapeiden ja mutkaisten teiden kautta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että oikeudellisia edellytyksiä tieoikeuden antamiselle kummallekaan haetuista vaihtoehdoista ei ole olemassa.”

Yhteenveto

4 §

Tieoikeuden perustamisen edellytykset

Kiinteistön hyväksi on perustettava rasitteena pysyvä tieoikeus uuden tien tekemistä varten tarpeelliseen tiealueeseen tai ennestään olevaan tiehen, jos se on tärkeää kiinteistön tarkoituksenmukaista käyttöä varten, eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa millekään kiinteistölle tai muulle rekisteriyksikölle taikka ennestään olevan tien tieosakkaalle.

-Tarkoituksenmukaisuus on siis arvioitava. Mielestämme tässä tieoikeusasiassa edellä mainitsemamme seikkojen perusteella kyseisestä tielinjausta ei voi perustaa ilman merkittäviä haittoja alueen kiinteistöille ja muille tienkäyttäjille.

-Tieoikeus on perustettava mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti siten, että tien tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti ja että tiestä tai sen käyttämisestä ei aiheudu ympäristölle tarpeetonta haittaa eikä kenellekään suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä.

-Ympäristölle aiheutuva haitta on merkittävä. Onnettomuusriskin lisäksi rekkaliikenne kylän läpi haittaisi oleellisesti kylällä asuvien ihmisten ja siellä toimivien yritysten ja yhdistysten toimintaa sekä vaikuttaisi kielteisesti alueen kehittämiseen.

Tieoikeutta ei saa perustaa, jos tien rakentaminen tai käyttäminen olisi muun lain nojalla kiellettyä, jos perustaminen olisi olemassa olevan tieverkon kannalta epätarkoituksenmukaista taikka jos tien tekemisestä voisi aiheutua huomattavaa liikenneturvallisuuden vaarantumista, luonnon turmeltumista tai ympäristön kulttuuriarvojen vähentymistä taikka muu niihin verrattava yleisen edun loukkaus. Tieoikeutta ei saa perustaa niin, että se saattaa vaikeuttaa asemakaavan toteuttamista.

-Mielestämme MRL:n mukaan myönnetyssä ympäristöluvassa ei ole pystytty ottamaan huomioon rekkaliikenteestä johtuvia ympäristönäkökohtia, joten ne on huomioitava tieoikeuden myöntämisessä erittäin perusteellisesti.

NCC:n valituksessaan vaatima tieoikeus on hyvin selvästi yksityistielaisissa todettujen tieoikeuden perustamisen edellytysten vastainen.

NCC:n valitus on kaikilta osin hylättävä.

Hyvinkäällä 8.3.2022

Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys

Matti Nummelin, puheenjohtaja